

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

Enligt sändlista

Förslag till ändring av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av viss symbol

1. Sammanfattning

I föreskriftsförslaget som nu remitteras föreslås en ändring av föreskrifternas rubrik så att det tydligt framgår att föreskrifterna gäller symbolen Nyckelhålet. Förslagen till näringsmässiga ändringar i ett antal livsmedelsgrupper syftar framför allt till att öka möjligheten att märka färdigrätter och vegetariska produkter med Nyckelhålet.

Vid översynen av kriterierna för halten av fett, sockerarter, salt eller fiber i föreskrifternas Bilaga 2 har särskild vikt lagts vid livsmedelsgrupperna 26–31, Färdigrätter och livsmedelsgrupp 25, Vegetabiliska produkter. Merparten av ändringarna görs i syfte att utvidga livsmedelsgrupperna till att omfatta fler produkter, särskilt produkter med fullkorn och stor andel grönsaker. De föreslagna ändringarna leder till att fler produkter kan märkas med Nyckelhålet samtidigt som det säkerställs att Nyckelhålet är i linje med kostråden. Mindre ändringar föreslås även i ett fåtal andra livsmedelsgrupper.

Enligt förslaget ska symbolen Nyckelhålet inte längre efterföljas av märket ®.

2. Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå

Nyckelhålmärkning är ett frivilligt märkningssystem inom området mat och hälsa som har funnits sedan 1989. Nyckelhålet är Livsmedelsverkets varumärke sedan dess. Symbolmärkningen Nyckelhålet är till för att hjälpa konsumenterna att hitta de hälsosammare alternativen inom olika livsmedelsgrupper. Genom kopplingen till näringsvillkoren är Nyckelhålet en symbol för s.k. näringspåståenden.

Livsmedelsverket reviderar fortlöpande regleringen av Nyckelhålmärkningen vad gäller livsmedelsgrupper och villkor, bland annat mot bakgrund av den ständigt pågående produktutvecklingen på marknaden. Liksom den förra revideringen av villkoren i föreskrifterna sker den nu aktuella med utgångspunkt i de nordiska näringsrekommendationerna 2012 (NNR 2012). NNR 2012 lyfter bland annat fram matvanor som kan minska risken för de mest angelägna livsstilssjukdomarna, främst hjärt- och kärlsjukdomar, typ 2-diabetes och benskörhet.

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlqvist

Nyckelhålmärkningen finns sedan 2009 även i Danmark och Norge, och i Island sedan 2013. Under 2013 anslöt sig Litauen och under 2015 Makedonien till att använda Nyckelhålet.

Under 2019 har en arbetsgrupp med deltagare från Danmark, Norge, Island och Sverige diskuterat villkoren för Nyckelhålet för att underlätta för konsumenter att äta hälsosamt och för företag som utvecklar hälsosamma livsmedel. Arbetet har främst gällt vegetariska produkter och färdigrätter.

Motsvarande förslag till regler remissbehandlas samtidigt i Danmark, Norge och Island.

3. Förslagen i huvudsak

Livsmedelsverket föreslår

- att föreskrifternas rubrik ändras till Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av symbolen Nyckelhålet,
- att ®-symbolen som Nyckelhålet åtföljs av fasas ut under en övergångsperiod,
- ändringar i bilaga 2 framför allt vad gäller vegetariska produkter (nuvarande livsmedelsgrupp 25) och färdigrätter (nuvarande livsmedelsgrupperna 26-31).

Föreskrifternas rubrik

Rubriken föreslås ändras till Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:9) om användning av symbolen Nyckelhålet. Ändringen innebär att man av rubriken förstår vad föreskrifterna handlar om.

1 a § Nyckelhålets utformning - ®-symbolen fasas ut

®-symbolen används för att visa att ett varumärke är registrerat. Att använda ® har ingen rättslig betydelse i Sverige, men det strider mot marknadsföringslagen att använda sig av symbolen om varumärket inte är registrerat i Sverige. ®-symbolen anses inte vara en del av logotypen Nyckelhålet. Livsmedelsverket har därför möjlighet att välja att ta bort ®-symbolen, utan att det anses vara en ändring av själva logotypen. Enligt förslaget ska föreskrifterna ändras så att det inte längre finns krav på att Nyckelhålet ska efterföljas av ett ®. Dels för att få ett enklare regelverk, dels för att ®-symbolen knappt syns när Nyckelhålet trycks i liten storlek.

Livsmedelsföretagen ges möjlighet att sälja sina produkter som är märkta med Nyckelhålet åtföljt av ®-symbolen enligt äldre bestämmelser före den 1 juli 2024 till dess de är slutsålda.

Ändringar i Bilaga 2

Vid revideringen av villkoren för de aktuella livsmedelsgrupperna har det varit speciellt fokus på färdigrätter (livsmedelsgrupperna 26-31) och vegetabiliska produkter

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

(livsmedelsgrupp 25). Målet har varit att förändra livsmedelsgruppernas villkor så att fler produkter kan Nyckelhålmärkas, speciellt sådana som innehåller fullkorn och grönsaker. Idag är ca 1 procent av utbudet inom kategorin färdigrätter Nyckelhålmärkt.

Enligt förslaget ersätts villkor avseende högsta mängd totalfett med högsta mängd mättat fett i ett antal livsmedelsgrupper. I de fall där det finns krav på högsta andel mättat fett föreslås dessa ersättas med krav på högsta mängd mättat fett. Av NNR 2012 framgår att intaget av mättat fett bör begränsas till tio procent av energiintaget.

Ändrade livsmedelsgrupper är

- Mjukt bröd samt brödmixer och Rågbröd och brödmixer (grupp 8 a-b)
- Hårt bröd och skorpor (grupp 9)
- Pasta (grupp 10)
- Produkter framställda av minst 50 % bearbetade fiskeriprodukter (grupp 22)
- Produkter framställda av minst 50 % kött (grupp 24)
- Helt eller delvis vegetabiliska produkter (grupp 25)
- Färdigrätter som är avsedda att utgöra en komplett måltid med protein, kolhydrater, grönsaker, frukt eller bär (grupp 26)
- Färdigrätter baserade på grönsaker som inte utgör en komplett måltid (ny grupp 27, tidigare grupp 31)
- Piroger, pizzor, vårrullar, andra pajer än efterrättspajer och liknande produkter, (ny grupp 28, tidigare grupp 27)
- Smörgåsar, baguetter, wraps och liknande produkter (ny grupp 29, tidigare grupp 28)
- Soppor, två grupper blir en (ny grupp 30, tidigare grupperna 30-31)

Vissa grupper har bytt namn.

Mjukt bröd samt brödmixer (grupp 8 a-b)

Enligt förslaget införs möjligheten att Nyckelhålmärka brödmix till mjukt bröd där eventuellt jäst ska tillsättas. Således omfattas brödmix med torrjäst.

Hårt bröd och skorpor samt färdigmix till sådana produkter (grupp 9)

Enligt förslaget införs möjligheten att Nyckelhålmärka färdigmix till hårt bröd och skorpor där endast vätska och eventuellt jäst ska tillsättas. Som ett förtydligande föreslås att villkoren avser konsumtionsfärdig vara.

Pasta (utan fyllning) som innehåller minst 50 % fullkorn räknat på produktens torrsubstans (grupp 10)

Förslaget är att pasta som innehåller grönsaker (exkl. potatis), baljväxter (utom jordnötter) eller rotfrukter även ska omfattas av livsmedelsgrupp 10. Detta gäller såväl färsk som torr pasta. Avsikten med ändringen är att ge möjlighet att märka flera produkter

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

med Nyckelhålet samtidigt som ändringen stöds av kostråden att äta mera fullkornsprodukter och grönsaker.

Produkter framställda av minst 50 % bearbetade fiskeriprodukter (grupp 22)

Den föreslagna ändringen är ett förtydligande av kravet att det vid beredningen enligt tillverkarens anvisning inte får tillföras fett enbart omfattar panerade produkter. Produkter som inte är panerade omfattas inte av detta krav.

Kött och produkter som innehåller kött (grupp 24)

Livsmedelsgruppen benämns i gällande föreskrifter ”Produkter framställda av minst 50 % kött”. Som en följd av de föreslagna ändringarna i livsmedelsgruppens villkor föreslås även rubriken ändras. Enligt förslaget ändras villkoret för livsmedelsgruppen på sådant sätt att minst 50 % av produkten ska vara framställd av kött, spannmål (100 % fullkorn), grönsaker (exkl. potatis), baljväxter (utom jordnötter) eller rotfrukter. Innehållet av kött får dock inte understiga 20 % av produkten.

Nuvarande föreskrifter har som krav att produkterna i denna grupp ska bestå av minst 50 % kött, eller för produkter där minst 10 % av kött råvaran är ersatt av vegetabilisk råvara med proteiner, ska köttinnehållet vara minst 40 %. Avsikten med den föreslagna ändringen är att möjliggöra att livsmedelsgruppen i större utsträckning kommer omfatta produkter som består av kött kombinerat med grönsaker, fullkorn och baljväxter. Detta innebär att flera produkter kan Nyckelhålmärkas. Förslaget överensstämmer med kostråden att äta mer fullkornsprodukter och grönsaker.

Den föreslagna ändringen avseende kravet att det vid beredningen enligt tillverkarens anvisning inte får tillföras fett gäller enbart panerade produkter, är att se som ett förtydligande av vad som gäller.

Helt eller delvis vegetabiliska produkter (grupp 25)

Livsmedelsgruppens rubrik föreslås ändras från ”Vegetabiliska produkter” till ”Helt eller delvis vegetabiliska produkter”. Avsikten är att förtydliga att de livsmedel som kan omfattas av denna livsmedelsgrupp inte nödvändigtvis behöver vara 100 % vegetabiliska.

Villkoret för mättat fett föreslås anges i gram per 100 gram i stället för procentandel av det totala fettinnehållet. Ändringen syftar till att göra det möjligt för produkter med ett lågt fettinnehåll att kunna innehålla samma mängd mättat fett per 100 gram som produkter med ett högre fettinnehåll. Därmed ges möjlighet att märka fler produkter med Nyckelhålet.

I stället för kravet om minst 60 % vegetabiliska råvaror införs enligt förslaget ett krav att produkterna ska bestå av minst 50 % spannmål (100 % fullkorn), grönsaker (exkl. potatis), baljväxter (utom jordnötter), rotfrukter eller vegetabiliskt protein. Med

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

vegetabiliskt protein avses t ex vete-, soja-, ärt- och mycoprotein. Avsikten är att förtydliga vilka produkter som omfattas av den aktuella livsmedelsgruppen.

Eftersom många grönsaker, t ex rotfrukter, har ett relativt högt innehåll av sockerarter (exempelvis ca 10 g per 100 g för rå rödbeta) föreslås krav angående sockermängden att ändras från ”sockerarter högst 3 g/100 g” till ”tillsatta sockerarter högst 3 g/100 g”. Fler produkter ges därmed möjlighet att märkas med Nyckelhålet.

Den föreslagna ändringen avseende kravet att det vid beredningen enligt tillverkarens anvisning inte får tillföras fett gäller enbart panerade produkter, är att se som ett förtydligande av vad som gäller.

Enligt förslaget införs en ny undergrupp, skivade påläggsprodukter, med ett villkor om saltinnehåll på högst 1,5 g/100 g.

Avseende förslagen till ändringar i livsmedelsgrupperna 26-31

De portionsbaserade villkoren (energi och salt) föreslås strykas. Detta bedöms ge enklare regelverk och möjliggöra att flera produkter kan märkas med Nyckelhålet.

Kraven på procentandelen fett av energiinnehållet och procentandelen mättat fett av energiinnehållet föreslås strykas. I stället införs ett villkor för mättat fett i g per 100 g. I NNR anges att mindre än 10 % av energiinnehållet får komma från mättat fett. För de flesta färdigrätter motsvarar det 1,5 g mättat fett per 100 g produkt. För grupperna 28-29 (Piroger, pizzor, vårrullar, andra pajer än efterrättspajer och liknande produkter samt Smörgåsar, baguetter, wraps och liknande produkter) föreslås dock ett villkor om mättat fett på högst 2,0 g per 100 g. Anledningen till detta är att ett energiinnehåll på mindre än 10 % mättat fett för dessa produkter motsvarar en högre mängd fett per 100 g än för de andra livsmedelsgrupperna i huvudgruppen Färdigrätter.

Villkoret fettinnehåll per 100 g föreslås tas bort. Anledningen till detta är att NNR fokuserar på att begränsa förekomsten av mättat fett snarare än det totala fettinnehållet i kosten.

Färdigrätter med grönsaker, en proteindel och en kolhydratdel (grupp 26)

Livsmedelsgruppen benämns i gällande föreskrifter Färdigrätter (med undantag för produkter i livsmedelsgrupperna 27-31) som är avsedda att utgöra en komplett måltid med protein, kolhydrater och grönsaker, frukt eller bär. Som ett förtydligande föreslås att produkter som omfattas av denna grupp innehåller grönsaker samt en proteindel och en kolhydratdel. Det gällande kravet på att produkterna är avsedda att utgöra en komplett måltid föreslås strykas eftersom det bedöms överflödigt. Avsikten med ändringen är att förtydliga vilka produkter som omfattas av grupp 26.

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

Som ett förtydligande framgår av förslaget att det endast är spannmål som utgör rättens kolhydratdel som ska uppfylla fullkornsvillkoret. Som exempel kan nämnas att mjöl som används för panering av kött inte omfattas av fullkornsvillkoret.

Färdigrätter med grönsaker och eventuellt en proteindel eller en kolhydratdel (grupp 27)

Numrering i gällande föreskrifter är 31 och livsmedelsgruppen benämns Färdigrätter som inte utgör en komplett måltid och som inte omfattas av livsmedelsgrupperna 26-30.

Förslaget är att stryka kravet ”som inte utgör en komplett måltid”. Detta innebär att också produkter som kan utgöra en måltid, t ex vissa sallader, omfattas av den här livsmedelsgruppen.

Som ett förtydligande föreslås att produkterna i gruppen ska bestå av minst 50 % grönsaker eller minst 50 % grönsaker **och** en proteindel **eller** en kolhydratdel.

Som ett förtydligande framgår även av förslaget att det är endast en eventuell kolhydratdel i rätten som ska uppfylla fullkornsvillkoret. Avsikten med ändringen är att förtydliga att t ex mjöl som används för panering av kött inte omfattas av fullkornsvillkoret.

Piroger, pizzor, vårrullar, andra pajer än efterrättspajer och liknande produkter (grupp 28)

Numrering i gällande föreskrifter är 27. Enligt förslaget ändras livsmedelsgruppens benämning och formuleringen ”baserade på spannmål” stryks. Detta bedöms ge större möjligheter för produktutveckling. Således kan till exempel pizza bakad på grönsaksbotten ingå.

Dessutom föreslås fullkornsvillkoret ändras till minst 15 % fullkorn räknat på spannmålsdelens torrs substans för produkter som innehåller minst 50 g grönsaker (exkl. potatis), baljväxter (utom jordnötter), rotfrukter eller frukt och bär per 100 gram produkt. Avsikten med den föreslagna ändringen är att göra det lättare att märka t ex produkter med en större andel grönsaker med Nyckelhålet.

Smörgåsar, baguetter, wraps och liknande produkter (grupp 29)

Numrering i gällande föreskrifter är 28. Formuleringen ”baserade på spannmål” föreslås strykas för att ge möjlighet att fler produkter kan ingå i gruppen.

Dessutom föreslås fullkornsvillkoret ändras till minst 15 % fullkorn räknat på spannmålsdelens torrs substans för produkter som innehåller minst 50 g grönsaker (exkl. potatis), baljväxter (utom jordnötter), rotfrukter eller frukt och bär per 100 gram. Avsikten med den föreslagna ändringen är att göra det lättare att märka t ex produkter med en större andel grönsaker med Nyckelhålet.

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

Soppor (grupp 30)

Numrering i gällande föreskrifter är 29 och 30. De båda kategorierna soppor föreslås slås samman till en ny livsmedelsgrupp ”Soppor” eftersom samma villkor bedöms kunna gälla för alla soppor oavsett om de innehåller eller inte innehåller kött eller fisk. Kravet för grönsaker föreslås vara minst 35 g per 100 g. Enligt gällande föreskrifter är kravet minst 28 g per 100 g för livsmedelsgrupp 29 ”Soppor med kött och fisk” och minst 50 g per 100 g för livsmedelsgrupp 30 ”Soppor utan fisk och kött”.

Fullkornsvillkoret föreslås ändras för att förtydliga att det är endast en eventuell spannmålsdel, t ex bröd eller pasta, som omfattas av villkoret. Inte t ex mjöl som används för att reda soppan.

Eftersom livsmedelsgrupperna ”Soppor med kött och fisk” och ”Soppor utan fisk och kött” föreslås slås samman till en grupp ”Soppor” minskar antalet livsmedelsgrupper. Det medför att livsmedelsgrupperna 32 och 33 i gällande föreskrifter får enligt förslaget numreringarna 31 och 32. Villkoren i dessa livsmedelsgrupper ändras inte.

Ikraftträdande av föreskrifterna

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021. Livsmedel som märkts enligt äldre regler före den 1 juli 2022 får fortsätta att släppas ut på marknaden till dess lagren tar slut. Produkter som märkts med Nyckelhålet åtföljt av ®-symbolen före den 1 juli 2024 får släppas ut på marknaden till dess lagren är slutsålda. Genom övergångsbestämmelserna medges företagen tid för anpassning.

Information om ändringarna i föreskrifterna kommer att publiceras på Livsmedelsverkets hemsida, www.livsmedelsverket.se.

4. Alternativa lösningar för det Livsmedelsverket vill uppnå

Eftersom kriterierna för märkning och presentation av livsmedel med Nyckelhål regleras i föreskrifter saknas alternativa lösningar.

5. Effekterna om någon reglering inte kommer till stånd

Om inte ändringarna av föreskrifterna beslutas följer inte kriterierna för Nyckelhålet den anpassning till NNR 2012 och den produktutveckling som sker inom livsmedelsbranschen. Detta skulle riskera att skada förtroendet för varumärket Nyckelhålet och att minska Nyckelhålets attraktivitet.

6. Vilka berörs av regleringen?

Ändringsförslagen i Bilaga 2 berör de livsmedelsföretag som tillverkar produkter som ingår i de livsmedelsgrupper som redovisats ovan i punkt 3. Förslaget att fasa ut

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

användningen av ®-symbolen efter Nyckelhålet medför att alla företag som märker produkter med Nyckelhålet kommer att beröras.

7. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på

I 7 § livsmedelsförordningen (2006:813) anges att Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om märkning och presentation av livsmedel.

8. Vilka kostnadsrämsiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

De företag som använder eller avser att använda sig av den frivilliga märkningen med Nyckelhålet på sina produkter kan behöva se över sitt produktutbud (recept, råvaror m.m.) för att det ska överensstämma med de nya villkoren.

9. Bedömning om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Nyckelhålmärkningen är en nationell företeelse som inte har sin grund i EU-rätten.

Nyckelhålet är en symbol för näringspåståenden. Livsmedelverket underrättade i januari 2008 EU-kommissionen om de näringspåståenden som används vid presentation med Nyckelhålet i samband med tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel.

Det nu aktuella föreskriftsförslaget ska anmälas i enlighet med förordning (EG) nr 1924/2006 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster innan det beslutas. Anmälningsproceduren beräknas ta sex månader.

10. Bedömning om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Livsmedelsverket bedömer att de övergångsbestämmelser som föreslås ovan är tillräckliga för att företagen ska ha möjlighet att anpassa sig till de nya villkoren.

Livsmedelsverket har utförlig information om Nyckelhålet på myndighetens webbplats¹. Informationen är i första hand framtagen för kontrollmyndigheter men kan användas av livsmedelsföretagen. En ny vägledande information kommer att utarbetas i samband med att de nya reglerna antas.

¹ <https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/395/nyckelhalet>

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

11. Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Eftersom märkning med Nyckelhålet är frivillig är det svårt att redovisa antalet företag som berörs av de föreslagna ändringarna. Däremot kan man konstatera att förslaget att fasa ut användningen av ®-symbolen efter logotypen Nyckelhålet medför att alla företag som märker produkter med Nyckelhålet kommer att beröras.

12. Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Enligt uppgifter från Livsmedelsföretagen (bransch- och arbetsgivarorganisationen för livsmedelsföretagen i Sverige) kan en enklare ändring av ett recept ta minst 40 timmar per produkt. Därtill kommer arbetet med att ändra trycket på förpackningen, vilket tidsmässigt är svårt att uppskatta.

13. Vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Eventuellt kan kostnader för information och utbildning till anställda om de nya föreskrifterna ta viss tid i anspråk.

14. Vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Genom att ändra kriterierna för livsmedelsgrupp 25, som avser vegetabiliska produkter som alternativ till kött- och fiskprodukter samt grupperna 26-30, som avser färdigrätter, är Livsmedelsverkets förhoppning att fler företag kommer kunna märka sina produkter med Nyckelhålet. Det kan i många fall vara så att stora företag har större möjligheter att anpassa och ta fram nya produkter.

Användning av Nyckelhålet kan i vissa fall vara en förutsättning för att bibehålla eller öka företagets marknadsandel.

15. I vilka andra avseenden regleringen kan komma att påverka företagen

Eftersom nyckelhålmärkningen är frivillig bedöms någon ytterligare utredning av konsekvenserna av förslaget inte vara nödvändig.

16. Beskrivning om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Små företag berörs på samma sätt som stora företag men kan ha svårare att hantera produktutvecklingen inom företaget. Sådana tjänster kan dock köpas in.

Övergångsreglerna är avvägda för att även beakta de behov som små företag har.

Område Strategisk utveckling och stöd
Juridiska avdelningen
Ingrid Ahlkvist

17. Effekter för kommuner eller landsting

De nya föreskrifterna bedöms inte medföra någon påverkan på kommuner och landsting.

Förhoppningsvis kommer det på längre sikt att produceras fler Nyckelhålmärkta halvfabrikat inom exempelvis vegetariska produkter, vilket kommuner (offentliga måltider) har efterfrågat.

18. Miljö och jämställdhet

Ändringen av föreskrifterna syftar till att göra det enklare för företagen att märka vegetariska produkter med Nyckelhålet. Om fler konsumenter köper livsmedel baserade på grönsaker är det bra för miljön. Ändringarna är en del av myndighetens arbete med att verka för hållbara matvanor.

Ändringarna medger även att fler färdigrätter kan märkas med Nyckelhålet. Ett större utbud av Nyckelhålmärkta produkter förenklar valet av en mer hälsosam kost för alla konsumentgrupper. Detta gäller framför allt för de konsumenter som ofta köper färdiglagade rätter i butik.

19. Uppföljning och utvärdering av föreskrifterna

Föreskrifterna följs upp och utvärderas kontinuerligt.

Kontaktpersoner vid Livsmedelsverket

Ingrid Ahlkvist, verksjurist, 018-17 56 16

Veronica Öhrvik, livsmedelsagronom, 018-17 43 19